

OLYMPIAVOITTAJA PAAVO LONKILA ON POISSA

Olympiavoittaja, suurhiihtäjä ja Rukajärven veteraani Paavo Lonkila nukkui pois perjantaina 22.9.2017. Hän oli kuollessaan 94-vuotias.

Paavo Lonkila syntyi Kiuruveden kunnan Niemisjärven kylässä Lonkila nimisessä talossa, jossa hänen sukunsa on asunut jo lähes 300 vuotta. Perheeseen syntyi kolme poikaa ja kolme tyttöä. Tila oli sen ajan mittakaavassa suuri, olihan navetassa parikymmentä lypsävää, lampaita, sikoja, vasikoita ja hevosia. Toimeentulo saatiin siis metsä- ja karjataloudesta sekä maanviljelystä. Työtä tehtiin jo nuoresta alkaen ja sitä riitti. Oman leimansa kylän ja talon arkeen toi myös vuonna 1922 lisäalasta Ylivieskaan rakennettu rautatie ja sen varrelle Lonkilan kohdalle rakennettu pysäkki.

Paavo Lonkila on sitä ikäluokkaa, jonka velvollisuutena oli osallistua Isänmaan puolustamiseen ase kädessä. Jatkosodan aikana Tammikuussa 1942 hänet komennettiin varusmiespalvelukseen Raaheen Jalkaväen koulutuskeskus 15:een. Siellä hänelle annettiin jalkaväkikoulutus. Aliupseerikoulun hän kävi Oulussa. Heinäkuussa hänet komennettiin **kenraali Erkki Raappanan** komentamaan **14.Divisioonaa Rukajärvelle** ja sen ensimmäisen pataljoonan kolmanteen komppaniaan (3/I/ JR 10/14.D). Pataljoonan komentajana toimi kuuluisa **majuri Arnold Majewski**, joka oli tunnettu, värikäs persoona ja monien kaskujen kohde.

Divisioonaa oli ylittänyt rajan heinäkuun alussa Kuhmossa ja Nurmijärvellä ja hyökännyt syvälle itään Rukajärven itäpuolelle ja ryhmittynyt sinne puolustukseen. Se oli suoraan marsalkka Mannerheimin alainen yhtymä. Divisioonaa oli erikoistunut käymään korpisotaa. Sen miehet olivat Ylä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakuntien ankarissa olosuhteissa kasvaneita miehiä, jotka pärjäsivät korprien kovissa olosuhteissa. Paavon mennessä rintamalle, siellä käytiin asemasotaa. Rintamaa divisioonalla oli 200 km, josta yhtenäistä linjaa vain n. kahdeksan kilometriä Tunkuan- ja Kotskoman- teiden välissä. Muu osa valvottiin kenttävartioilla, joista jalka- tai hiihtopartiot partioivat aluettaan.

Paavo Lonkilan yksikkö oli mm. **Peukalonien tukikohdassa**, joka on yhtenäisen rintamalinjan aivan vasemmalla reunalla. Se oli karmeaa paikka. Etulinja kulki kaarevana tasaisen hiekkakankaan poikki ja tukikohdan läpi meni Tunkuan tie. Vasemmalla oli Jousijärvi ja oikealla puolen suuri suo. Vihollisen asemat olivat lähimmillään vain alle sadan metrin päässä. Koko asemasodan ajan lähes päivittäin vihollinen kohdisti tukikohtaan epäsuoraa tulta ja useita kertoja pyrki valtaamaan sen rynnäköillä. Tukikohdassa olikin useita peräkkäisiä tasoja, joissa oli linnoitetut asemat ja näin saatiin puolustukseen syvyyttä. Vihollisen aloittaessa tulivalmistelun, etulinjan pesäkkeet saatettiin jopa tyhjentää ja vastahyökkäys tehtiin vyöryttämällä. Tukikohta ja taistelun jäljet näkyvät vielä tänä päivänäkin hyvin maastossa.

Mieleenpainuvien hävitysretki Paavolla oli **Jeljärven retki** maaliskuussa 1943. Tehtävänä oli tuhota suuri vihollisen huoltotukikohta. Tehtävä onnistui hyvin. Paluumarssilla joukko jaettiin kahteen osaan ja Paavo kuului siihen joukkoon, jonka tehtävänä oli viedä mukanaan haavoittuneita tovereitaan. Se pakeni syvässä lumessa pitkin korpea kohti länttä haavoittuneita vetäen ja onnistui selviämään Ontajärven rannalle. Jälle laskeutuessaan he joutuivat vihollisen tuleen ja vain osa heistä pääsi vastarannalle turvaan Paavo heidän joukossaan.

14.Divisioona oli ainoa Jatkosodan yhtymä, joka piti saavuttamansa asemansa aselevon solmimiseen saakka.

Siviiliin päästyään Paavo Lonkila palasi kotiin ja jatkoi maanviljelijän ammattiaan. Hän aloitti määrätietoisien fyysisen kunnon harjoittelun ja näin alkoi yli kymmenen vuotta kestänyt kausi, joka sisälsi jatkuvaa rankkaa harjoittelua, kilpailemista ja matkustamista. Paavolla oli voimakas voitontahto, erinomainen hapenottokyky ja hiihtotekniikka, joiden ansiosta hänestä kasvoi suurhiihtäjä, jonka kirkkaimpana saavutuksena oli olympiavoitto. Talviolympialaisissa Osllossa 1952 hän saavutti olympiakultaa 4x10 km viestissä sekä olympiapronssia 18 km hiihdossa. MM-kilpailuissa Rumfordissa 1950 hän saavutti hopeaa 4x10 km viestihiihdossa. Holmenkollenin kisojen 18 km hiihdon hän voitti vuonna 1951. Seuratasolla Paavo Lonkila oli aina uskollinen kotiseudulleen ja edusti koko uransa ajan Kiuruveden Jännettä. Hän sai opetusministeriön pro Urheilu -tunnustuspalkinnon vuonna 2001.

Paavo Lonkilan muistoa kunnioittaen ja kunniaa tehden

14.Divisioonan perinneyhdistys